

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-51>

**FEATURES OF SPORTS NEWS REPORT
AS A SPEECH GENRE**

**ОСОБЛИВОСТІ СПОРТИВНОЇ ЗАМІТКИ
ЯК МОВЛЕННЄВОГО ЖАНРУ**

Slabyk M. S.

*Postgraduate Student at the Department
of Intercultural Communication
and Translation,
Ivan Franko National University of Lviv
Lviv, Ukraine*

Слабик М. С.

*аспірантка кафедри міжкультурної
комунікації та перекладу,
Львівський національний
університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

У лінгвістичних дослідженнях побутує думка, що меншу увагу приділяють вивченню жанрових різновидів тих підвидів дискурсів, які визначені специфічною тематичною спрямованістю й зорієнтовані на певного адресата, використовують особливий арсенал мовних засобів та є продуктом мовленнєвої діяльності у сфері футболу [4, с. 2]. Жанри футбольного дискурсу є одними з найбільш своєрідних і найменш досліджених жанрів у теоретичній журналістиці та лінгвістиці. Спортивний дискурс, у межах якого здійснюватимемо дослідження мовленнєвого жанру *замітка*, передбачає критерій виокремлення й моделювання структури представленого жанру. Ставимо запитання, що є або треба вважати адекватним критерієм за умови виокремлення замітки як мовленнєвого жанру? У наукових розвідках поспробуватимемося:

- категорійним статусом;
- прагматичним аспектом;
- мовними особливостями.

Замітка (новина) є продуктом комунікативної діяльності у сфері футболу. Контекст вживання досліджуваного жанру дає змогу відтворити і проаналізувати його системну організацію. У процесі вивчення спеціалізованих досліджень на цю тематику нам вдалося сформулювати визначення мовленнєвого жанру *замітка*. Замітка (новина) – інформаційний жанр, середовищем існування якого є друковані або інтернет-видання із притаманною йому лаконічною репрезентацією викладу спортивних подій.

Замітка як мовленнєвий жанр є досить широко використовуваним інструментом комунікативної організації у сфері оприлюднення спортивної інформації. Замітка належить до найдавнішого й найоперативнішого інформаційно-публіцистичного жанру, «за допомогою якого повідомляється про об'єктивно існуючі факти, події, явища соціального розвитку суспільства з метою пізнавального, політико-виховного впливу на аудиторію» [3, с. 244]. Поряд із напрацюваннями теоретичної журналістики, ми вдаємося до робочого визначення замітки в межах мовленнєвого жанру і визначаємо основні її риси. Спортивна замітка (читайте новинна замітка) – мовленнєвий жанр, репрезентований у футбольному дискурсі з інформативною (фактологічною) складовою і властивою йому лаконічністю. Таке виокремлення й моделювання поняття дає змогу здійснювати жанрознавчі розвідки під кутом функціонально-комунікативного, дискурсивно-прагматичного бачення їх природи [1, с. 145]. Тексти досліджуваного жанру – це опублікований інформаційний контент футбольного змісту на інтернет-платформах онлайн-видань. Автор і читач спираються на спільну перцептивну базу, тобто те, що автор спостерігав є «готовим» викладом для читача. Натомість, у визначеній перспективі, читач вимагатиме роз'яснень, коментуватиме, а отже не «економитиме» засоби мовного коду. Важливий критерій, яким ми послуговуватимемось для маркування цього жанру, – це опис, який є відповіддю на запитання «що трапилось?», «де трапилось?», «коли це трапилось?», «хто брав у цьому участь?», «як це трапилось?», «чому це трапилось?».

Для українськомовних сайтів спортивних журналів («Футбол 24», «Sportarena», «FootballUA») характерне:

- локальне висвітлення досягнень спортсменів у межах нашої країни;
- у пропорційному співвідношенні висвітлення подій, які стосуються футболу або футболістів/-ток, займає чималу частку в сенсі контенту щодо інших видів спорту;
- українськомовні видання анонують новини, фокусуючи увагу читача на подіях закордонного масштабу;
- українськомовні видання – це короткий огляд із поверхневим висвітленням спортивних подій («переповідання англкомовних ресурсів у зменшеному вигляді»).

Що стосується англкомовних електронних видань із їх рубриками про футбол та спеціалізованих веб-сайтів («The Mirror: The Heart of Britain», «Goal»), то:

- англomовні видання першість щодо висвітлення спортивних подій надають досягненням локального значення у світі спорту;
- висвітлення подій, які стосуються футболу або футболістів/-ток в англomовних виданнях, в сенсі контенту оприлюднюється пропорційно щодо інших видів спорту;
- англomовні видання привертають увагу читацької аудиторії футбольними подіями в межах національних футбольних команд;
- англomовні електронні видання з їх рубриками про футбол та спеціалізовані веб-сайти вміщують і оприлюднюють контент, для якого характерна аналітична складова, не загальні міркування, а виклад фактів футбольного змісту.

Можемо дійти висновку, що мовленнєвому жанру спортивна замітка (новинна замітка) притаманний категоріально-понятійний апарат. Категорійний статус представленого жанру футбольного дискурсу визначається в межах спортивного дискурсу. Контекст вживання футбольного дискурсу – електронні видання спортивних ЗМІ, дав змогу відтворити і проаналізувати його характерні особливості. А саме, у висвітленні спортивних подій українськомовні та англomовні сайти першість у висвітленні подій надають досягненням локального значення. Проте, українськомовні анонсують події світового масштабу у світі спорту, натомість англomовні орієнтовані на локальний сегмент. Українськомовним властиве «переповідання англomовних ресурсів», англomовним фактаж, аналітична спрямованість.

Література:

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної генології / Флорій Сергійович Бацевич. – К. : Академія, 2006. – 247с.
2. Волкова К.С. Спортивна преса як структурний елемент журналістики *Політ. Сучасні проблеми науки: тези доповідей XXI Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених*. Київ: Національний авіаційний університет, 2021. С. 302-304.
3. Гриценко О. М., Шкляр В. І, Основи теорії міжнародної журналістики: Підручник для схуд, гуманіт. спец. вищ. закл. освіти / Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. Інститут журналістики.– К.: ВПЦ «Київський університет», 2002.– 303 с– Бібліогр.: с. 299-303.
4. Процик І. Р. Футбольна лексика у формальному та неформальному дискурсах : автореф. дис. ... д-ра філолог. наук : [спец.] 10.02.01 «Українська мова» / Процик Ірина Романівна ; Волинський нац. ун-т імені Лесі Українки. – Луцьк, 2021. – 39 с.